

Мая рэспубліка

Мая Радзіма — Беларусь
4 клас

МЭТА: даць агульнае ўяўленне пра палітычную сістэму дзяржавы і яе знешнюю палітыку.

ЗАДАЧЫ:

— паказаць этапы станаўлення Рэспублікі Беларусь як незалежнай і самастойнай дзяржавы і паступовае ўваходжанне яе ў склад Садружнасці Незалежных Дзяржаў і ў саюз з Расіяй;

— пазнаёміць з органамі дзяржаўнай улады і органамі дзяржаўнага кіравання і функцыямі, якія яны выконваюць;

— даць уяўленне пра Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь;

— развіваць першапачатковыя ўяўленні аб дзяржаўнасці; фарміраваць актыўную жыццёвую пазіцыю;

— выхоўваць паважлівыя адносіны да органаў дзяржаўнай улады і законаў, імкненне да добрых зносін з нашымі суседзямі і іншымі народамі свету.

Праверка да машняга задання

Гульня
«Хто лепш ведае сталіцу
нашай краіны — Мінск»

Па **1 балу** за кожную правільную назву

Заданне 1.

Мінск — гэта...

- 1) Сталіца Рэспублікі Беларусь;
- 2) самы старажытны горад Беларусі;
- 3) «Горад-герой»;
- 4) адзін з самых прыгожых гарадоў Беларусі.

Заданне 2.

Назавіце даты.

Бітва на Нямізе.

1067 г.

Пачатак Вялікай

Айчыннай вайны.

22 чэрвеня 1941 г.

Першае летапіснае ўпамінанне пра Мінск.

1067 г.

Вызваленне Мінска ад фашыстаў.

3 ліпеня 1944 г.

Заданне 3.

Якую плошчу г. Мінска называюць галоўнымі «варотамі горада»?

Прывакзальную плошчу.

Якая плошча г. Мінска з'яўляецца галоўнай і самай вялікай?

Плошча Незалежнасці.

Заданне 4.

Які праспект з'яўляецца галоўнай магістраллю г. Мінска?

Праспект незалежнасці?
Незалежнасці.

Уздоўж якога праспекта размешчана больш за ўсё ўстаноў і прад-

Уздоўж праспекта Незалежнасці.

Заданне 5.

Якія будынкi знаходзяцца на плошчы Незалежнасці?

Дом урада, БДЗУ, *ніцкай плошчы?
педагагічны
ўніверсітэт.*

Якія будынкi знаходзяцца на Кастрыч-

**Палац Рэспублікі,
Беларускі
дзяржаўны музей
гісторыі Вялікай
Айчыннай вайны.**

Заданне 6.

Колькі жыхароў налічваецца ў г. Мінску?

Каля 1 726 300 жыхароў. *ас вайны
ў Афганістане?*

Колькі беларускіх вайскоўцаў загінула

771 чалавек.

Заданне 7.

Каму прысвечаны
помнікі на «востраве
смутку і слёз»?

**Беларускім грама-
дзянам, загінуў-
шым у замежных
канфліктах
і войнах.**

Каму прысвечаны
абеліск на плошчы
Перамогі?

**У гонар перамогі над
ворагам у гады
Вялікай Айчыннай
вайны і ў памяць
аб загінуўшых.**

Заданне 8.

Якім ордэнам
упрыгожаны абеліск
Перамогі?

Ордэнам Перамогі.

Чаму на плошчы
Перамогі запалены
Вечны агонь?

**У памяць аб загі-
нуўшых.**

Заданне 9.

*Што сімвалізуе меч
у падножжа абеліска
Перамогі?*

Перамогу над ворагам.

*Што сімвалізуюць
4 бронзавыя вянкi
вакол абеліска Перамогі?*

***4 франты, што
вызвалялі Беларусь.***

Заданне 10.

*Назавіце герояў, скульптуры якіх размешчаны побач
з помнікамі Я. Коласу на плошчы яго імя.*

Аповесць «Дрыгва».

***Дзед Талаш
і яго сын Панас.***

Паэма «Сымон-музыка».

Сымон і Ганна.

Растлумачце паняцці.

Паняцце	Ведаю	Не ведаю
Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь		
Прэзідэнт		
Урад		
Арганізацыя Аб' яднаных Нацый (ААН)		
Садружнасць Незалежных Дзяржаў		
грамадзяне		

План урока

- 1.** Садружнасць Незалежных Дзяржаў (СНД).
- 2.** Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь.
- 3.** Прэзідэнт і Урад.
- 4.** Адносіны з іншымі дзяржавамі.
- 5.** Саюз Беларусі і Расіі.

У снежні 1991 г. спыніў сваё існаванне СССР.

1. Успомніце і назавіце дату ўтварэння СССР.

**1922 г. —
стварэнне СССР.**

2. Падлічыце, колькі гадоў праіснаваў СССР.

1991 – 1922 = 69 г.

Дзень Незалежнасці Рэспублікі Беларусь — галоўнае свята беларускай дзяржаўнасці — святкуецца штогод **3 ліпеня**.

3 ліпеня 1944 года адбылося таксама вызваленне сталіцы Беларусі, Мінска, ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Рашэнне аб святкаванні Дня Незалежнасці 3 ліпеня, у дзень вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, было прынята ў ходзе рэспубліканскага рэферэндуму ў 1996 годзе.

Галоўнае мерапрыемства Дня Незалежнасці — урачысты ваенны парад. Ён нагадвае пра тое, што беларускі народ цаной наймаверных страт заваяваў свабоду і незалежнасць Радзімы і ў далейшым не паступіць сваёй незалежнасцю.

У 1991 г. была абвешчана незалежная і самастойная дзяржава — Рэспубліка Беларусь.

У 1991 г. наша краіна ўвайшла ў склад Садружнасці Незалежных Дзяржаў — СНД. На экране вы бачыце эмблему гэтай арганізацыі.

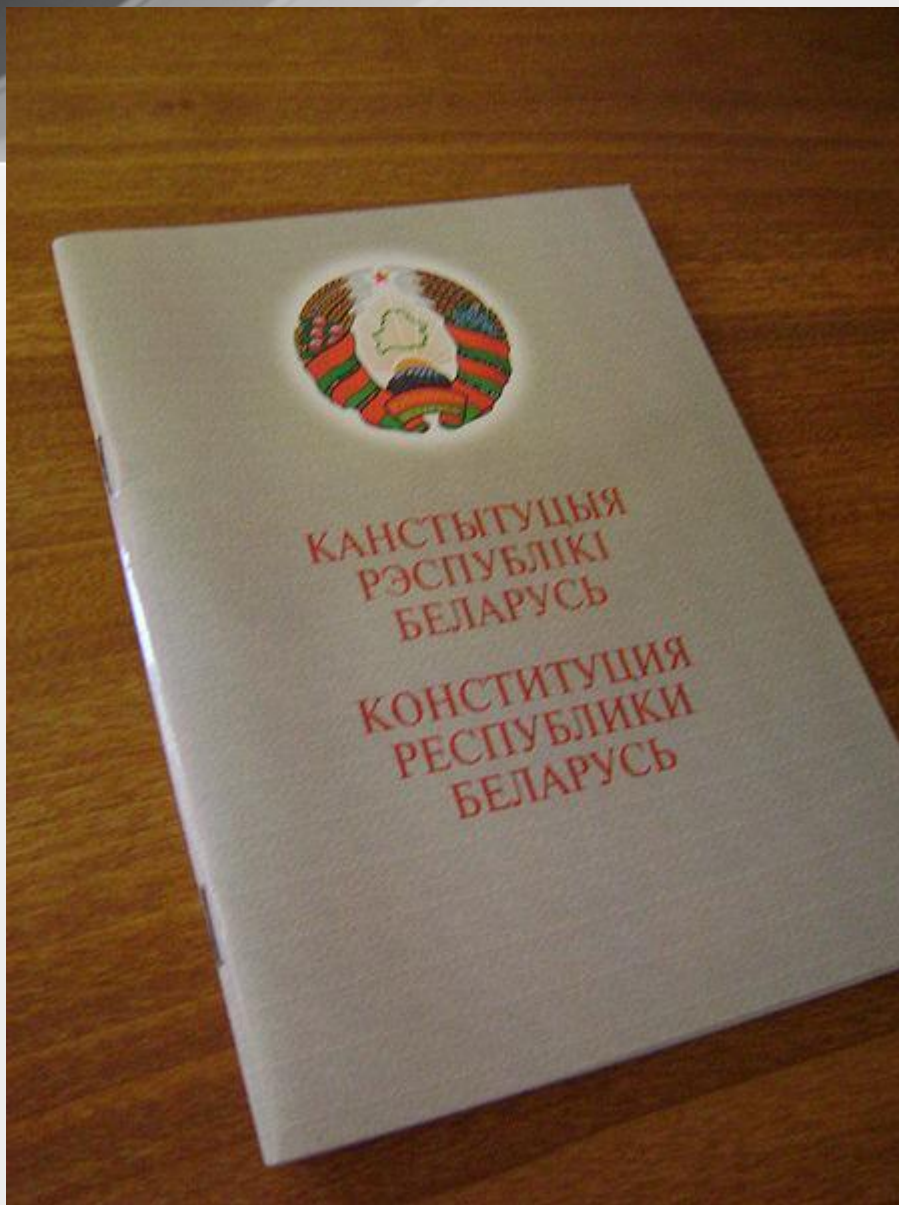
Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь

15 сакавіка 1994 г. была прынята першая Канстытуцыя незалежнай Рэспублікі Беларусь — асноўны Закон нашай краіны. Сучасная Канстытуцыя была скарэкціравана ў 1996 і 2004 гадах. Гэта пятая Канстытуцыя ў гісторыі Беларусі.

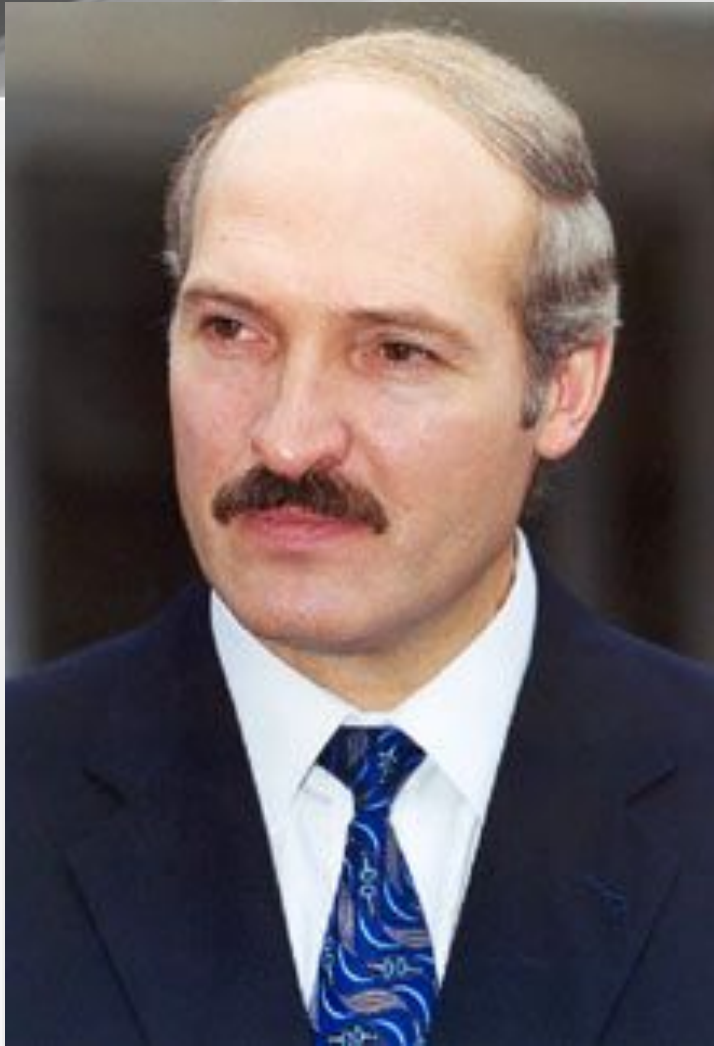

Тэкст асноўнага Закона нашай дзяржавы пачынаецца словамі: **«Мы, народ Рэспублікі Беларусь...»**. У гэтых словах гучыць гордасць за нашу краіну, за яе багатую шматвекавую гісторыю, за наш народ, які тварыў гэтую гісторыю, будаваў беларускую дзяржаўнасць, а цяпер з'яўляецца гаспадаром свайго і яе лёсу.

Артыкул 2.

Чалавек, яго правы, свабоды і гарантыі іх рэалізацыі з'яўляюцца найвышэйшай каштоўнасцю і мэтай грамадства і дзяржавы.

Кіраўніком нашай дзяржавы,
згодна з Канстытуцыяй, з'
яўляецца Прэзідэнт
Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 79

***Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
з'яўляецца кіраўніком
дзяржавы,
гарантам Канстытуцыі
Рэспублікі Беларусь,
правоў і свабод чалавека
і грамадзяніна.***

У 1994, 2001, 2006 гадах на гэтую
пасаду ў выніку ўсенароднага
галасавання быў абраны

**Аляксандр Рыгоравіч
Лукашэнка.**

Як выбіраецца Прэзідэнт?

Беларускі Прэзідэнт непасрэдна выбіраецца народам Беларусі **на 5 гадоў**.

Кожны беларус ва ўзросце ад 18 гадоў можа прымаць удзел у галасаванні.

Кандыдат у Прэзідэнты павінен быць:

- **старэйшы за 35 гадоў;**
- **празываць у Беларусі на працягу як мінімум 10 гадоў.**

Паўнамоцтвы Прэзідэнта

Акрамя пасады кіраўніка дзяржавы Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь з'яўляецца:

- галоўнакамандуючым **Узброенымі Сіламі Беларусі**;
- кіраўніком **Савета Бяспекі**;
- **гарантам Канстытуцыі** Рэспублікі Беларусь.

Прэзідэнт таксама адказвае за:

- **суверэнітэт** Рэспублікі Беларусь;
- **нацыянальную бяспеку**;
- **тэрытарыяльную цэласнасць**;
- **палітычную і эканамічную стабільнасць**.

Парламент Беларусі называецца **Нацыянальны сход Рэспублікі Беларусь**. З'яўляецца органам прадстаўнічай і заканадаўчай улады Рэспублікі Беларусь.

Парламент Беларусі складаецца з дзвюх Палат:

- 1. Палата прадстаўнікоў.**
- 2. Савет Рэспублікі.**

Палата прадстаўнікоў штогод праводзіць па 2 чарговыя сесіі. **Пазачарговыя сесіі** склікаюцца па ініцыятыве Прэзідэнта краіны.

У Беларусі Парламент выбіраецца тэрмінам на 4 гады.

Палата прадстаўнікоў

У складзе Палаты прадстаўнікоў **110 дэпутатаў**, якія выбіраюцца народам Беларусі. Дэпутаты павінны быць грамадзянамі Беларусі ва ўзросце ад 21 года. Яны могуць быць членамі ўрада, але не могуць у той жа час працаваць у Са-веце Рэспублікі.

Функцыі **Палаты прадстаўнікоў**:

- **разгляд праектаў законаў;**
- **назначэнне выбараў Прэзідэнта;**
- **адабрэнне кандыдатаў, якія назначаюцца Прэзідэнтам на пасаду Прэм'ер-міністра;**
- **ацэнка работы ўрада;**
- **ініцыяцыя вотумаў недавер'я, калі гэта неабходна.**

Савет Рэспублікі

Савет Рэспублікі — гэта **рэгіянальны прадстаўнічы орган**, які складаецца з 64 членаў.

Мясцовыя Саветы выбіраюць 56 членаў: 8 ад кожнай вобласці і 8 ад Мінска. Яшчэ 8 членаў назначае Прэзідэнт Беларусі.

Кандыдаты ў члены Савета Рэспублікі павінны:

- быць ва ўзросце ад **30 гадоў**;
- **пастаянна пражываць** у адпаведным рэгіёне Беларусі не менш за **5 гадоў**.

Асноўная функцыя Савета Рэспублікі — **прыняцце або адхіленне праектаў законаў**, адобраных Палатай прадстаўнікоў.

Урад Беларусі

У склад беларускага ўрада, або **Савета Міністраў**, уваходзяць прэм'ер-міністр Беларусі, яго намеснікі, міністры, якія ўзначаляюць адпаведныя міністэрствы, а таксама кіраўнікі дзяржаўных камітэтаў.

Урад **падсправаздачны Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь і адказны перад Парламантам.**

Прэм'ер-міністр назначаецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь са згоды Палаты прадстаўнікоў.

Паўнамоцтвы ўрада рэгулююцца **Канстытуцыяй** Рэспублікі Беларусь.

На пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў.

Дзейнасць урада Беларусі

Савет Міністраў Беларусі адказвае за работу **дзяржаўных органаў**, у ліку якіх:

- дзяржаўныя адміністрацыйныя органы;
- міністэрствы;
- дзяржаўныя камітэты;
- канцэрны;
- арганізацыі, падпарадкаваныя ўраду.

У кампетэнцыю ўрада ўваходзяць:

- кантроль над **нацыянальным бюджэтам**;
- **унутраная і знешняя** палітыка;
- праграмы **эканамічнага і сацыяльнага развіцця**;
- **нацыянальная бяспека і абарона**.

Прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Сідорскі

На фота — будынак
Вярхоўнага Суда
Рэспублікі Беларусь

Судовая сістэма Беларусі — Канстытуцыйны Суд, суды агульнай юрысдыкцыі і эканамічныя суды.

Згодна з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь судовая ўлада ў краіне належыць судам.

Судовая сістэма складаецца з 3 асноўных груп:

- суды **агульнай юрысдыкцыі**;
- **эканамічныя** суды;
- **Канстытуцыйны Суд**.

Усе судовыя разборы праводзяцца ва ўстаноўленым парадку. Утварэнне надзвычайных судаў забараняецца.

Канстытуцыйны Суд забяспечвае вяршэнства Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і яе непасрэднае дзеянне, ажыццяўляе канстытуцыйны кантроль нарматыўных прававых актаў дзяржаўных органаў, зацвярджае законнасць у нарматворчасці і правапрымяненні. Пры гэтым адной з галоўных задач Канстытуцыйнага Суда была і застаецца абарона канстытуцыйных правоў і свабод грамадзян.

З 1991 г. Рэспубліка Беларусь — незалежная дзяржава. Яе незалежнасць прызналі іншыя краіны свету і ўстанавілі сувязі з нашай краінай.

Аўтарытэт нашай дзяржавы вельмі вялікі ва ўсім свеце, найперш за ўсё таму, што яна з'яўляецца адной з заснавальніц Арганізацыі Аб'яднаных Нацый (ААН).

Яшчэ большы аўтарытэт нашай краіне прынесла добраахвотная адмова ад ядзернай зброі. Беларусь першая ў свеце вывела гэтую зброю са сваёй тэрыторыі.

Самым надежным соседом Беларуси з'яўляецца Расія.

2 красавіка 1997 г. створаны Саюз Беларусі і Расіі.

У снежні 1999 г. быў падпісаны ***Дагавор аб стварэнні Саюзнай дзяржавы.***

2 красавіка — Дзень яднання народаў
Беларусі і Расіі.